

ТАҚРИЗИ

ба автореферати диссертатсияи Шоҳиён Абдурахим Маҳмадулло дар мавзӯи: “Асосҳои институтсионалии ташаккул ва рушди шарикӣ иҷтимоӣ дар субъектҳои иқтисодии Ҷумҳурии Тоҷикистон”ки барои дарёфти дараҷаи илмӣ номзади илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.01-Назарияи иқтисодӣ пешниҳод карда шудааст.

Вазифаи муҳимми стратегии иқтисоди миллӣ баланд бардоштани суръат ва беҳтар намудани сифати рушди иқтисодӣ мебошад. Дар байни бисёр омилҳои муайянкунандаи шароит ва имкониятҳои рушди иқтисодӣ омилҳои иҷтимоӣ-меҳнатӣ мавқеи махсусро ишғол менамоянд. Таъсири онҳо дар ташаккули нишондиҳандаҳои арзишии фаъолияти системаҳои иҷтимоӣ-иқтисодӣ ва ташкилотҳо дар сатҳҳои гуногун, дар давраи ислоҳот, аксаран мақоми дуумдараҷаро касб намуда, бо меъёрҳои ҷаҳонӣ муносибати ҷомеа ва тичорат, баланд бардоштани масъулияти иҷтимоии субъектҳои иқтисодӣ ҳамчун асоси рушди босуботи иқтисодиёт, муҳолифат менамояд. Дар айни замон, яке сабабҳои асосии монеаҳо ҷиҳати гузариши иқтисодиёти ватанӣ ба роҳи бозории муосир ва рушди иқтисодӣ камаҳмийатдихӣ ба нақши афзояндаи омилҳои иҷтимоӣ дар иқтисодиёти кишвар, сармоягузориҳои маҳдуд дар рушди инсон ва ба назаррасии дегуманизатсия (дегуманизация- аз даст додани арзишҳои маънавӣ ва ахлоқии ҷомеа) соҳаи иҷтимоӣ-меҳнатӣ ба шумор мераванд. Бинобар ин, зарурияти таъхирнопазири ҳалли масъалаҳо ва имкониятҳои рушди шарикӣ иҷтимоӣ ва фаъолияти иҷтимоии масъулиятноки субъектҳои ҷумҳурӣ ба миён омад, ки яке аз самтҳои муҳим дар татбиқи Стратегияи миллии рушди Ҷумҳурии Тоҷикистон барои давраи то соли 2030 ба шумор меравад. Дар он қайд гардидааст: “Ояндаи кишвари мо бетағйир боқӣ мемонад - нигоҳдории ваҳдати миллӣ, таъмини амнияти миллӣ, амалӣ намудани принципҳои адолати иҷтимоӣ ва самаранокии иқтисодӣ, беҳсозии некӯаҳволии мардум.”

Бояд қайд намуд, ки дар солҳои гузаронидани ислоҳотҳои бозоргонӣ аслан нуқтаи назар ба муносибатҳои иҷтимоӣ-меҳнатӣ ва хусусияти ташкили

онҳо дар бозорҳои гуногуни меҳнат тағйир ёфт. Ҷанбаҳои нави муносибатҳои иҷтимоӣ-меҳнатӣ, пеш аз ҳама ба тағйироти куллии шакли моликият дар кишвар вобаста аст. Ин ба таври қатъӣ коҳиш додани моликияти давлатӣ ва фароҳам овардани фазои мусоид барои моликияти коллективӣ ва хусусӣ ба вуқӯъ пайваست, ки албатта ба бартарафсозии системаи мутамаркази идоракунии иқтисодиёт оварда расонид. Дар ташаккули фаҳмиши нави сиёсати иҷтимоӣ-иқтисодӣ, пеш аз ҳама дар самти муносибатҳои иҷтимоӣ-меҳнатӣ ва рушди шарикӣ иҷтимоӣ, нақши муҳимро институтҳои нави иҷтимоӣ-иқтисодӣ мебозанд.

Шарикӣ иҷтимоӣ бо муносибатҳои боварӣ ва эмпатия асосёфта хоси системаҳои устувори иҷтимоӣ-иқтисодӣ буда, дар натиҷаи субот ба миён омада, барои нигоҳ доштани он шароит фароҳам меорад ва аслан ба шакли дарозмуддати муносибатҳои шарикӣ нигаронида шудааст. Ин ҷиҳати фаъол намудани раванди сармоягузорӣ дар иқтисодиёт нақши муҳим дорад, ки бо бе самаранок ба роҳ мондани он рушди босифати иқтисодӣ ғайриимкон аст. Рушди устувори иқтисодӣ ва соҳибқори бомасъулияти иҷтимоӣ, воридшавии ихтиёро ба муносибатҳои шарикӣ ва дар ҳадафу вазифаҳои худ эътироф намудани афзалияти манфиатҳои умумии шариконро пешбинӣ менамояд. Концепсияи масъулияти иҷтимоӣ, айни ҳол танҳо дар қисме аз субъектҳои иқтисодиёти ватанӣ татбиқ мегардад. Идеҳои корпоратизм, ҳамчун дастоварди муштаракӣ натиҷаҳои иҷтимоидоштаи фаъолияти иқтисодӣ дар асоси тақсмоти одилонаи нақш ва функцияҳои иҷтимоӣ-ташкилӣ миёни шарикон фаҳмида шуда, охишта-охишта дар маркази диққати фаъолияти иқтисодии корхонаву ташкилотҳо қарор мегирад, ки дар асоси муносибатҳои самараноки иҷтимоӣ-меҳнатӣ ба рушди иқтисодиёти милли манфиатдор ҳастанд.

Ғайр аз ҳолатҳои мусбӣ ва натиҷаҳои муфиди илмӣ, таҳқиқотӣ, дар афтореферати диссертатсия ба чунин камбудҳои дучор шудан мумкин аст:

1. Механизми тадбиқи шарикӣ иҷтимоӣ дар сатҳи кофи таҳлил нашудааст.

2. Дар автореферати диссертатсия як қатор камбудиҳои имлои дида мешавад.

Дар маҷмӯъ, камбудиҳои муайян гардида, ба арзиш ва сифати илмии диссертатсия таъсири манфӣ намерасонанд. Зеро натиҷаҳои муҳимтарини рисолаи таҳқиқотӣ дар ҳаҷми 7 мақолаи илмӣ баробари 4,67 ҷузъи ҷопӣ нашр шудаанд, ки маҷаллаҳои илмӣ ва нашрияҳои, ки ба рӯйхати маҷаллаҳои тақризшавандаи ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон дохил мешаванд. Дар асоси натиҷаҳои ба даст омада, диссертатсияи унвонҷӯ Шохӣён Абдурахим Маҳмадулло, ки ба талаботҳои ҚОА назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ҷавобгӯ мебошад, қори анҷомёфта медонам. Ҳамзамон унвонҷӯ Шохӣён Абдурахим Маҳмадулло, барои гирифтани дараҷаи илмии номзоди илмҳои иқтисодӣ аз рӯи ихтисоси 08.00.01-Назарияи иқтисодӣ арзандаю сазовор мебошад.

Тақриздиханда

н.и.и.,и.в, дотсент мудирӣ кафедраи

“МБҒЭ ва энергетикаи ҳарорати ДЭТ”

Раҳимов З.С.

735162, н. Кушониён, ҷамоати шаҳраки

Бохтариён кучаи Н. Хусрав 73, тел.

Email: det-tj@mail.ru. w.w.w. ДЭТ

Имзои Раҳимов З.С.-ро тасдиқ менамоям.

Сардори ШК ва қорҳои махсуси ДЭТ

Равшанова М.А.